

נעשה מן המומחה. אבל כשעשאו מומחה מותר כי הוא כתכשיט לחולה⁽⁸²⁾.

ולא בשריון — בגד ברזל להגן מחרב.

ולא בקסדא כובע עור תחת כובע ברזל.

ולא במגפיים של ברזל המיוחדים למלחמה — גזירה משום מראית העין שלא יאמרו שהוא הולך למלחמה בשבת⁽⁸³⁾.

לפי ששלושת הדברים האלו אין לובשין אותם אלא במלחמה.

ובכל אלו האמורים במתניתין אם יצא —

אינו חייב הטאת⁽⁸⁴⁾.

גמרא:

והוינן בה: סנדל המסומר, שגזרו שלא יצא בו — מאי טעמא?

אמר שמואל: שלפי הגזירה היו.

שבשעת הגזירה היו בני אדם נשמטין מן הגזירה, והיו נחבאין במערה.

ואמרו אז יושבי המערה: הנכנס למערה יכנס, כי בידו להזהר שאין איש רואהו

היום איסור וגזירת תכשיטים בכרמלית. [ראה משנה ברורה שח, קכט].

83. כך משמע מרש"י להלן סד, ב וכן כתב הר"ן. וכתב המשנה ברורה [שא, כה] שאסור אפילו בבית ולא רק לצאת לרשות הרבים. וצריך לומר שהמשנה כתבה על זה לא יצא אגב תכשיטים. [וראה להלן סא, א לענין תפילין בחצר]

84. המנחת חינוך [שיג, יד] מחדש שהיוצא ביום הכיפורים לרשות הרבים בנעילת הסנדל חייב, ואף אם איסור נעילת סנדל הוא רק מדרבנן — אחרי שרבנן אסרו הוא נחשב למשא ושוב הוא נאסר מהתורה. וסברא זו כתב הרש"ש לעיל נט, ב על עיר של זהב, וכן כתב להלן [סב, א] במשנה.

אך תמהו על כך הפרי יצחק [א, ד] והאמרי בינה [או"ח א] שהרי כאן במשנה מפורש שיש הרבה דברים שאסור לצאת בהם מדרבנן ואם יצא פטור. ויבואר להלן סא, א ראיית המנחת חינוך והתשובה עליה.

82. רש"י. ומשמע שאם אינו קמיע מומחה הוא נחשב כמשא שאינו מלבוש ואינו תכשיט. והקשה המגן אברהם [שח, נו] אם כן יתחייב חטאת היוצא בקמיע שאינו מומחה? ותיריך, שיש ספק שמא הוא מרפא את החולי ופטור מספק. ותמה השפת אמת הרי הוא לובש אותו לצורך רפואה שמא הוא ירפא אותו ומדוע יחשב משא? [וכי מי שלבש קמיע מומחה ולא נתרפא יהא חייב חטאת] ואם נחשב ספק משא שיביא אשם תלוי?

ותירך, שבאמת כל קמיע אינו משא אלא תכשיט, רק חכמים אסרו אותו כמו משא ובקמיע מומחה לא אסרו כדי שיוכל להתרפאות בו.

והמאירי כתב שכל קמיע אינו משא משום שהוא דרך מלבוש או תכשיט, אלא שחכמים אסרו קמיע שאינו מומחה מחשש שמא הוא ישלוף אותו ויטלטלו, ובקמיע מומחה אין לחשוש לכך שיוהר מלהורידו כדי שירפאנו.

והחילוק דינא בין הטעם של רש"י מצד משא, ובין הטעם של המאירי מצד משא ישלוף אותו, הוא — האם מותר לצאת עם קמיע שאינו מומחה לכרמלית לפי מה שאנו נוקטים שאין